

NAD JEDNÝM ROZHODNUTÍM

Má poškodený nárok na náhradu úrokov z omeškania podľa zákona o PZP? (Analýza rozsudku Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3Cdo/145/2017)

Mgr. Andrej KOSTROŠ

advokátsky koncipient

Advokátska kancelária JUDr. Jakub Mandelík, s.r.o.

KOSTROŠ, A.: Má poškodený nárok na náhradu úrokov z omeškania podľa zákona o PZP? (Analýza rozsudku Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3Cdo/145/2017); Justičná revue, 71, 2019, č. 4, s. xx – xx.

Dňa 22. 11. 2018 Najvyšší súd SR prelomovým spôsobom interpretoval ustanovenia zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Rozhodnutie presahuje rámec uvedeného zákona, keďže sa „medzi riadkami“ významne vyjadruje napríklad k otázke subsidiarity právnych predpisov či dopĺňaniu práva súdnou činnosťou. Cieľom predkladaného článku je kritika predmetného rozhodnutia Najvyššieho súdu SR.¹⁾

On 22nd November 2018 the Supreme Court of the Slovak republic interpreted the provisions of the Act no. 381/2001 Coll. on compulsory insurance of liability arising from the use of a motor vehicle. Beside the interpretation of the Act, the decision in a significant way deals also with the principle of subsidiarity of legislation or supplementing of law by the judicial activities. This article should be aimed at critique of the respective decision of the Supreme Court of the Slovak Republic.

Rozsudok tvoriaci predmet tejto analýzy vydal Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) dňa 22. 11. 2018 pod sp. zn. **3Cdo/145/2017** (ďalej len „rozsudok“). Skutkový základ merita posudzovanej kauzy predstavoval takmer učebnicový príklad uplatnenia nároku na náhradu škody na zdraví, ktorú poškodený utrpel pri dopravnej nehode. Vodič – vinník dopravnej nehody – bol právoplatne odsúdený ešte pred začatím uplatňovania nárokov zo strany poškodeného. V zmysle ustanovení zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v znení neskorších

1) V súvislosti s použitím slova kritika je potrebné poznamenať, že táto sa často nesprávne spája len s poukazovaním na nedostatky kritizovaného aspektu. Kritická činnosť však v sebe zahŕňa aj demonštráciu pozitívnych a pravdivých informácií. V podobnom duchu formulujeme naše myšlienky aj v tomto článku. Na prezentovanú problematiku poukázal v svojom príspevku v rámci fóra Slovenské dni práva 2018 aj prof. Marek Števček.

predpisov (ďalej len „zákon o PZP“) vyzval poškodený priamo poisťovateľa na náhradu za bolesť, sťaženie spoločenského uplatnenia a liečebných nákladov.²⁾ Poisťovateľ v rámci legislatívne normovanej trojmesečnej lehoty notifikoval poškodeného, že jeho výzve nevyhoví.³⁾ Z tohto dôvodu poškodený svoje nároky uplatnil súdnou cestou s tým, že sa voči poisťovateľovi domáhal aj hradenia úrokov z omeškania. Hoci prvoinštančný súd uložil poisťovateľovi povinnosť zaplatiť poškodenému náhradu za bolesť, sťaženie spoločenského uplatnenia a nevyhnutné náklady spojené s liečením, nestotožnil sa s uplatneným nárokom na náhradu úrokov z omeškania. Podľa názoru prvoinštančného súdu, poškodenému tento nárok vzniknúť nemohol, keďže poisťovateľ poskytnutím dôvodov odmietnutia plnenia splnil svoju zákonnú povinnosť. Odvolací súd výrok, ktorým bol nárok na platenie úrokov z omeškania zamietnutý, potvrdil.

Esenciálna právna otázka, ktorú Najvyšší súd posudzoval, bola, či má poškodený pri uplatňovaní nároku titulom škody na zdraví v zmysle zákona o PZP nárok na úroky z omeškania v situácii, keď poisťovňa po internom prešetrení poisťnej udalosti odmietla poskytnúť plnenie, ale v súdnom konaní bol poškodenému uplatnený nárok priznaný.

Za kvalitnú bázu našej analýzy si dovoľujeme považovať „právnú vetu“, ktorá bola publikovaná na portáli najpravo.sk: *„Peňažná sankcia v podobe úrokov z omeškania upravená v § 11 ods. 8 zákona č. 381/2001 Z. z.“⁴⁾ je viazaná na nesplnenie nepeňažnej povinnosti vyjadrenej v § 11 ods. 6 písm. a/ alebo b/ zákona č. 381/2001 Z. z.⁵⁾, účelom ktorej je ochrana poškodeného, aby poisťovňa pod následkom tejto sankcie nezostala nečinná, ale aby bola nútená oznámiť v lehote 3 mesiacov poškodenému spôsob vybavenia jeho poisťnej udalosti. Skutočnosť, že poisťovňa neodôvodnila odmietnutie poisťného plnenia podľa predstáv poškodeného, nemožno vykladať spôsobom, že by si túto povinnosť nesplnila vôbec a následne prijať záver, že nesplnením tejto povinnosti sa dostala v zmysle § 11 ods. 8 zákona č. 381/2001 Z. z. do omeškania.“⁶⁾ (ďalej len „právná veta“). S prezentovanou časťou odôvodnenia rozsudku možno vysloviť súhlas. Ďalšie časti odôvodnenia, a najmä jeho (ne)reflexia zákonného textu, však rozsudok a jeho právnu silu, podľa názoru autora, do značnej miery limitujú.*

2) Okrem uvedených nárokov sa poškodený domáhal aj zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia.

3) Poisťovateľ odmietnutie plnenia odôvodnil neexistenciou jeho pasívnej legítimácie. Toto tvrdenie nebolo dôvodné, čo v konečných rozhodnutiach konštatoval prvoinštančný aj odvolací súd.

4) Paragraf 11 ods. 8 zákona o PZP: „Ak poisťovateľ nesplní povinnosť podľa odseku 6, je povinný zaplatiť poškodenému úroky z omeškania podľa osobitného predpisu.“

5) Paragraf 11 ods. 6 zákona o PZP: „Poisťovateľ je povinný bez zbytočného odkladu začať prešetrovanie potrebné na zistenie rozsahu jeho povinnosti poskytnúť poisťné plnenie a do troch mesiacov odo dňa oznámenia poškodeného o škodovej udalosti

a) skončiť prešetrovanie potrebné na zistenie rozsahu jeho povinnosti poskytnúť poisťné plnenie a oznámiť poškodenému výšku poisťného plnenia, ak bol rozsah povinnosti poisťovateľa poskytnúť poisťné plnenie a nárok na náhradu škody preukázaný,

b) poskytnúť poškodenému písomné vysvetlenie dôvodov, pre ktoré odmietol poskytnúť alebo pre ktoré znížil poisťné plnenie alebo poskytnúť poškodenému písomné vysvetlenie k tým uplatneným nárokom na náhradu škody, v ktorých nebol v ustanovenej lehote preukázaný rozsah povinnosti poisťovateľa poskytnúť poisťné plnenie a výška poisťného plnenia; písomné vysvetlenie sa považuje za doručené dňom, keď ho poškodený prevzal, odmietol prevziať, alebo dňom, keď ho pošta vrátila ako nedoručené.“

6) NAJPRAVO.SK: PREDPOKLADY VZNIKU NÁROKU NA ZAPLATENIE ÚROKOV Z OMEŠKANIA PODĽA § 11 ods. 8 ZÁKONA 381/2001 Z. z. [online]. [citované 16. 1. 2019]. Dostupné na: <<https://www.najpravo.sk/judikatura/obcianske-pravo/zmluvy/poistne-zmluvy/predpoklady-vzniku-naroku-na-zapl-atenie-urokov-z-omeškania-podla-11-ods-8-zakona-381-2001-z-z.html>>.

Najvyšší súd sa v rozsudku *inter alia* stotožnil s právnym názorom odvolacieho súdu, podľa ktorého „(...) povinnosť zaplatiť úroky z omeškania **vzniká až doručením právoplatného rozhodnutia súdu o výške náhrady škody**, a žalovaná by sa do omeškania mohla dostať až v prípade nesplnenia si povinnosti, ktorá jej bola uložená právoplatným rozhodnutím, zaplatiť žalobcovi súdom priznanú náhradu škody.“ Dovolací súd ďalej uvádza, že „(...) ustanovenie § 11 zákona č. 381/2001 Z. z. sa týka výlučne nesplnenia povinnosti poisťovateľa, ktorá mu bola uložená v súvislosti so šetrením poisťnej udalosti na základe oznámenia poškodeného. Zákonodarcu totiž v § 11 ods. 8 uvedeného zákona jasne a zreteľne formuluje podmienku, v zmysle ktorej je poisťovateľ povinný zaplatiť poškodenému úroky z omeškania podľa osobitného predpisu (OZ). Je tomu tak v prípade, ak si poisťovateľ nesplní povinnosť podľa § 11 ods. 6 uvedeného zákona (bližšie pozri bod 14 tohto rozhodnutia). Z dikcie tohto ustanovenia (§ 11 ods. 6 písm. a/, b/) je zrejmé, že zákonodarcu povinnosti poisťovateľa viaže **výlučne vo vzťahu k prešetrovaniu poisťnej udalosti**.“ Uvedené právne názory vo vzájomnej súvislosti vytvárajú rozhodnutie vykazujúce viaceré rozporuplné elementy a v konečnom dôsledku prenášajú na celý rozsudok Najvyššieho súdu prvky arbitrárnosti.

PROBLÉMOVÉ MIESTA ODÔVODNENIA ROZSUDKU

Názory Najvyššieho súdu, prezentované v odôvodnení rozsudku, sa recipientom tohto textu pokúsime priblížiť prostredníctvom troch pre pertraktovanú problematiku veľmi dôležitých oblastí.

A Funkcie úrokov z omeškania

Na úvod nášho rozboru si dovoľujeme poukázať na teoretické základy úrokov z omeškania, ktoré musia byť v rozhodovacej praxi rešpektované. Tieto reálie však Najvyšší súd v rozsudku nielenže nerešpektuje, ale sa k nim ani žiadnym spôsobom nevyjadruje.

V právnej teórii sa stabilne hovorí o troch základných funkciách úrokov z omeškania: **preventívnej, represívnej a satisfakčnej**. Zrejme sa zhodneme, že cieľom zákonodarcu, zakotveným v zákone o PZP, bolo, okrem iného, posilniť zodpovednosť poisťovateľa za poskytnutie plnenia v prípade poškodeným riadne preukázaného nároku na náhradu škody. Faktom tiež zostáva, že poisťovne ako právnické osoby **súkromnoprávnej povahy** majú všetky kapacity na to, aby dokázali preukázať nárok riadne a včas prešetriť a poskytnúť odborné stanovisko. Je rovnako dôležité zdôrazniť, že poškodení budú mať voči poisťovateľom v drvivej väčšine prípadov postavenie *de facto* slabšej strany, keďže možnosti verifikácie výstupov je na ich strane, v porovnaní s poisťovateľom, značne limitovaná.

Vracajúc sa k primárnej myšlienke – funkciám úrokov z omeškania – dospejeme ku konklúzii, že rozsudkom **dochádza k značnej deštrukcii predmetného právneho inštitútu**. Nemôžno hovoriť o preventívnej, represívnej ani satisfakčnej funkcii úrokov z omeškania, pokiaľ pre úplné vylúčenie ich hradenia poisťovateľovi postačuje uviesť dôvody odmietnutia plnenia, a to **bez ohľadu na ich kvalitu či opodstatnenosť nároku poškodeného**. Akceptáciou záverov rozsudku by bol v súvislosti s plnením poškodenému z PZP nastolený taký stav, že poisťovateľ, v značnej personálnej aj finančnej presile, by sa svojej povinnosti mohol vyhnúť prostredníctvom vágnej odpovede poškodenému bez hrozby sankcionovateľnosti tohto konania. To by na konci dňa viedlo jednak k neúmernému a bezdôvodnému množeniu súdnych sporov,

na druhej strane k významnej demotivácii poškodených subjektov pri uplatňovaní ich nárokov. Len ťažko si možno predstaviť, že za takto nastoleného stavu budú poisťovatelia pristupovať k prešetrovaniu poistných udalostí zodpovedne a kvalifikovane a nepokúsia sa primárne vyhnúť svojej povinnosti poskytnúť plnenie aj v riadne preukázaných prípadoch. Takýto status, flagrantným spôsobom narúšajúci rovnosť medzi subjektmi súkromnoprávných vzťahov, nemôže byť v právom štáte za žiadnych okolností akceptovaný.

B Dotváranie práva súdom – pravá alebo nepravá medzera v zákone?

Pred úvahou o (ne)existencii legislatívnych medzier v zákone o PZP je namieste zaoberať sa možnými interpretáciami dotknutých zákonných ustanovení. Vo vzťahu k úrokom z omeškania v režime zákona o PZP zohráva dôležitú úlohu **systematický výklad**. Z hľadiska zákonného usporiadania tvorí „legislatívne podhubie“ zákona o PZP § 1 ods. 2, ktorý na PZP vzťahuje osobitné predpisy (najmä Občiansky zákonník a zákon o poisťovníctve), pokiaľ to samotný zákon nevylučuje. Právna úprava úrokov z omeškania je tak primárne upravená v Občianskom zákonníku. Úpravu *lex specialis* k úrokom z omeškania obsahuje zákon o PZP v § 11 ods. 8. V danom prípade možno hovoriť o úrokoch z omeškania *sui generis*.

Použitie **subjektívno-historického výkladu** nás primárne privedie k zákonu č. 430/2003 Z. z., ktorým bola do zákona o PZP zavedená povinnosť poisťovateľa hradiť úroky z omeškania. Dôvodová správa k uvedenému zákonu vo svojej všeobecnej časti uvádza, že novelizácia zákona o PZP vychádza primárne z právnych predpisov Európskej únie a priamo odkazuje na tzv. Štvrtú smernicu o poistení motorových vozidiel.⁷⁾ Uvedený právny akt Európskej únie v bode 19 preambuly poukazuje na vhodnosť zavedenia úrokov z omeškania, pokiaľ sa plnenie nezrealizuje v zákonom predpísanej lehote. Smernica ďalej uvádza, že „(...)ak má členský štát platné vnútroštátne predpisy, ktoré obsahujú požiadavku platenia úroku z omeškania, toto ustanovenie sa môže vykonať odkazom na tieto predpisy.“ Smernica jednoznačne viaže úroky z omeškania na nesplnenie peňažnej povinnosti poisťovateľa, no zo strany zákonodarcu bola do legislatívneho textu premietnutá spôsobom, ktorý pripúšťa rozličný výklad. Napriek tomu však, opierajúc sa o teleologický výklad,⁸⁾ možno konštatovať, že úmyslom zákonodarcu bolo viazať povinnosť hradenia úrokov z omeškania (aj) na (ne)poskytnutie plnenia zo strany poisťovateľa tak, ako to predpokladá uvedená smernica.

Keďže historický ani systematický výklad nám postačujúcu odpoveď k nastoleným otázkam neposkytli, v ďalšom texte sa zameriame na dve priorizované formy výkladu – **gramatický a teleologický**.

Vychádzajúc z doslovného znenia ustanovenia § 11 ods. 8 zákona o PZP skutočne prichádzame k záveru, že tento pokrýva len poisťovateľove omeškanie s nesplnením svojej peňažnej povinnosti. Zároveň je však nevyhnutné podotknúť, že sa nemožno uspokojiť len s takýmto konštatovaním: „Súd však nie je doslovným znením zákonného ustanovenia viazaný absolútne. Môže, ba dokonca musí sa od neho odchýliť v prípade, keď to zo závažných dôvodov vyžaduje účel zákona, systematická súvislosť alebo požiadavka ústavne súladného výkla-

7) SMERNICA 2000/26/ES EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY zo 16. mája 2000 o aproximácii právnych predpisov členských štátov, týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o zmene a doplnení smerníc Rady č. 73/239/EHS a 88/357/EHS.

8) V danom kontexte možno hovoriť o tzv. subjektívnom teleologickom výklade. MELZER, F.: Metodologie nalézání práva. Úvod do právní argumentace; 2. vydanie, C. H. Beck, Praha: 2011, s. 124.

du zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov (čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky). (...)V prípadoch nejasnosti alebo nezrozumiteľnosti znenia ustanovenia právneho predpisu alebo v prípade rozporu tohto znenia so zmyslom a účelom príslušného ustanovenia, o ktorého jednoznačnosti niet pochybnosti, **možno uprednostniť výklad e ratione legis pred doslovným gramatickým (jazykovým) výkladom.**“ (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 31. 7. 2018, sp. zn. 4Obo/3/2018, R 75/2018). Kľúčom pre správnu interpretáciu zákonného textu je preto hľadanie účelu a zmyslu právnej normy v intenciách celého právneho poriadku Slovenskej republiky, najmä jeho ústavnej súladnosti. Účelom zákona o PZP, ako predpisu *lex specialis*, je nepochybne upraviť právne vzťahy, ktoré iným predpisom pokryté doposiaľ neboli.⁹⁾ Je zrejmé, že povinnosť poisťovateľa podľa § 11 ods. 6 zákona o PZP **objektívne nemohla** byť pokrytá normou iného zákona. Neexistuje však racionálne odôvodnenie tvrdenia, že na nesplnenie iných povinností bude aplikácia ustanovení Občianskeho zákonníka vylúčená.

Ako sme už naznačili, rozsudok Najvyššieho súdu nás v širšom kontexte núti uvažovať aj nad otázkou dotvárania práva prostredníctvom súdnej činnosti a tým k vypĺňaniu legislatívnych medzier. Použitie výkladových metód nás plynule doviedlo k otázke, či v otázke povinnosti poisťovateľa hradiť úroky z omeškania aj za nesplnenie peňažnej povinnosti ide o legislatívne neupravený aspekt. Na úvod si pripomeňme teoretické delenie „zákonných medzier“: (a) za **nepravé** považujeme také „medzery“ v zákone, ktoré zákonodarcu úmyselne nepokryl; nepredstavujú teda legislatívny nedostatok, ale opodstatneným spôsobom dotvárajú právny poriadok a preto nie je ani žiadny dôvod na zásah zo strany súdu; (b) **pravé (technické) medzery** v zákone „(...) predstavujú situácie, keď určitý právny prípad nie je pokrytý textom právnej normy, no zároveň možno spoľahlivo ustáliť, že úmyslom zákonodarcu nebolo vylúčiť túto situáciu z právneho poriadku.“¹⁰⁾

S poukazom na v tomto článku už analyzované skutočnosti zastávame názor, že **v danej kauze vôbec o legislatívnu medzeru nejde**, keďže otázka úrokov z omeškania je právnym poriadkom dostatočne konkretizovaná. Uvedené, podľa nášho názoru, platí tak na omeškание so splnením peňažnej povinnosti (koncipovanej § 1 ods. 2 zákona o PZP), ako aj nepeňažnej povinnosti poisťovateľa (vyjadrenej v § 11 ods. 8 zákona o PZP). Aj konštatácia **pravej medzery** by nám však poskytovala priestor pre analytické riešenie tejto situácie. V tomto prípade sa – s prihliadnutím na znenie § 4 Civilného sporového poriadku, ako aj rozhodovaciu činnosť Ústavného súdu SR – dostáva do popredia rozhodovacia prax súdnych autorít. V tejto súvislosti je namieste poukázať na recentné rozhodnutie Ústavného súdu SR, sp. zn. III. ÚS 388/2018, ktorý pre súdne dotváranie práva stanovil pravidlo, v zmysle ktorého „(...) [V] takýchto prípadoch **nemôžu súdy postupovať formalisticky a zohľadniť iba doslovné znenie zákona**, ktorého aplikácia môže mať protiústavné dôsledky. V prípadoch medzery zákona, ak sú dané podmienky pre dotváranie práva súdom, je súd k dotváraniu práva nielenže oprávnený, vychádzajúc z princípu rovnosti, dokonca povinný. Inštitút analógie je tak legitímnou metódou aplikácie práva a využíva sa v prípadoch, ak určitý spoločenský vzťah nie je upravený konkrétnym ustanovením príslušného zákona, resp. iného právneho predpisu (*analogia legis*), resp. ak existuje spoločenský vzťah, na ktorý nepamätá právna norma, ktorá by ho regulovala

9) S uvedeným tvrdením korešponduje aj znenie § 1 ods. 2 zákona o PZP.

10) ŠTEVČEK, M. – FICOVÁ, S. – BARICOVÁ, J. – MESIARKINOVÁ, S. – BAJÁNKOVÁ, J. – TOMAŠOVIČ, M. et al.: Civilný sporový poriadok. Komentár; C. H. Beck, Praha 2016, s. 38.

(*analogia iuris*). „Analogia legis interpreta právneho textu dovedie *a priori* k dvom výkladovým pravidlám – *argumentum a fortiori* a *argumentum a simili*.

V rámci *argumentum a fortiori* si dovoľíme použiť jeho axiologickú podobu *a minori ad maius* – ak platí, že poisťovateľ je sankcionovaný za porušenie svojej nepeňažnej povinnosti, potom nesmie ostať bez právnej pozornosti ani omeškanie so splnením peňažného záväzku, ktorý celkom jednoznačne väčším spôsobom zasahuje do Ústavou SR garantovaných práv poškodeného. Aplikácia argumentu *a simili* by nás v mantineloch analógie priviedla k § 517 Občianskeho zákonníka, prípadne § 369 Obchodného zákonníka.¹¹⁾ Opomenúť nemožno ani § 1 ods. 4 Zákonníka práce, ktorý podobne ako zákon o PZP stanovuje subsidiárnu pôsobnosť Občianskeho zákonníka. V otázke aplikácie (nie však absolútnej) úrokov z omeškania v pracovnoprávných vzťahoch v súčasnosti zjavné názorové rozkoly neexistujú.¹²⁾ V kontexte uvedeného preto možno konštatovať, že aplikácia úrokov z omeškania na nesplnenie peňažnej povinnosti poisťovateľa je daná aj pri použití právnej analógie.

C Subsidiárne uplatnenie osobitného predpisu – Občianskeho zákonníka

Aj keď prijmeme záver, že úroky z omeškania zákon o PZP viaže výlučne na nesplnenie nepeňažnej povinnosti normovanej § 11 ods. 6, detailné skúmanie legislatívneho textu nás už vo svojich úvodných ustanoveniach privedie k úskaliu, ku ktorému sa Najvyšší súd vo svojom rozsudku opomenul vyjadriť. Paragraf 1 ods. 2¹³⁾ zákona o PZP totiž stanovuje aplikabilitu osobitných predpisov (s priamym odkazom na Občiansky zákonník) za podmienky, že samotný zákon o PZP nestanoví inak.¹⁴⁾ Pertraktované ustanovenie tak explicitne zakladá subsidiaritu Občianskeho zákonníka k zákonu o PZP. Je preto nepochybné, že na predmetný právny vzťah sa bude vzťahovať Občiansky zákonník ako základný súkromnoprávny predpis v podmienkach Slovenskej republiky.

Možno konštatovať, že zákon o PZP aplikáciu § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka¹⁵⁾ nevylučuje a ani použitím výkladových metód nemožno dospieť k opozitnému záveru. Ak samotný Najvyšší súd v rozsudku konštatuje, že § 11 ods. 8 zákona o PZP sankcionuje len nesplnenie nepeňažnej povinnosti zo strany poisťovateľa, **neexistuje racionálny predpoklad pre konštatáciu, v zmysle ktorej sa nebude sankcionovať ani omeškanie s peňažným plnením podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 1 ods. 2 zákona o PZP.**

11) Dané tvrdenie však platí len za okolnosti, že na ustanovenie § 1 ods. 2 zákona o PZP budeme nazerať podobným spôsobom ako NS SR v analyzovanom rozhodnutí.

12) Prípustnosti úrokov z omeškania v pracovnom práve sa vo svojej štúdií bližšie venoval F. Gašparec v čísle 10/2018 Justičnej revue.

13) Paragraf 1 ods. 2 zákona o PZP: „Ak tento zákon neustanovuje inak, vzťahujú sa na poistenie zodpovednosti osobitné predpisy.“

14) Subsidiarita Občianskeho zákonníka založenú zákonom o PZP je potrebné vnímať v inom svetle než tú, ktorá vypláva zo Zákonníka práce. Paragraf 1 ods. 4 Zákonníka práce však stanovuje aplikabilitu Občianskeho zákonníka len v jeho všeobecnej časti.

15) Paragraf 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka: „Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.“

ZÁVER

V súhrne si dovoľujeme predostrieť myšlienku, akým spôsobom vyriešiť vzniknutý problém. Keďže súdna prax nám, podľa nášho názoru, právne saturovanú odpoveď neposkytla, je potrebné poobzerať sa po iných riešeniach. Ako najjednoduchšie, najrýchlejšie, najefektívnejšie a právne najčistejšie riešenie vystupuje do popredia novelizácia zákona o PZP o ustanovenia definitívnym spôsobom konkretizujúce povinnosť poisťovateľa na úhradu úrokov z omeškania. Myslíme si, že uvedenú novelizáciu právneho predpisu by flexibilne reagujúci zákonodarcia mal pre prekonanie právnej neistoty vykonať.

Napriek uvedenému však zastávame názor, že v predmetnej kauze nie je žiaden dôvod na zásah zo strany súdu. Právny poriadok dostatočne jasne stanovil poisťovateľovi sankcie za nesplnenie jeho povinností, a to peňažných aj nepeňažných. Rozhodnutie Najvyššieho súdu v našich očiach predstavuje „nadprácu“, ktorá neopodstatnene zasahuje do práv poškodených a v konečnom dôsledku prináša veľkú mieru právnej neistoty do vzťahov prameniacych zo zákona o PZP. Ostáva nám len veriť, že analyzované rozhodnutie bude v krátkom čase prostredníctvom rozhodovacej činnosti súdov prekonané.

Na úrovni európskeho práva môže do úvahy prichádzať podanie predbežnej otázky k výkladu Štvrtej smernice o poistení motorových vozidiel. K problematike odškodňovania poškodených z dopravných nehôd sa Súdny dvor EÚ marginálne vyjadroval v rozhodnutí C-447/04 vo veci *Autohaus Ostermann GmbH versus VAV Versicherungs AG*.¹⁶⁾ Hoci Súdny dvor EÚ v predmetnej kauze riešil primárne otázku „skrátenia“ trojmesačnej lehoty v jednoduchých skutkových a právnych prípadoch, v odôvodnení sa jednoznačne vyjadril, že cieľom smernice je zabezpečiť právo poškodeného, aby bol jeho nárok bezodkladne vysporiadaný. Efektívny nástroj pre naplnenie tejto ambície rozhodne predstavuje aj zaťaženie poisťovateľa úrokom z omeškania v prípade nesplnenia si svojich povinností.

POUŽITÉ ZDROJE

GAŠPAREC, F.: Prípustnosť úrokov z omeškania v pracovnom práve; Justičná revue, 70, 2018, č. 10, s. 1049 –1062.

MELZER, F.: Metodologie nalézání práva. Úvod do právní argumentace. 2. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2011, 296 s. ISBN 978-80-7400-382-0.

NAJPRAVO.SK: PREDPOKLADY VZNIKU NÁROKU NA ZAPLATENIE ÚROKOV Z OMEŠKANIA PODĽA § 11 ods. 8 ZÁKONA 381/2001 Z. z. [online]. [citované 16.1.2019]. Dostupné na www:

<<https://www.najpravo.sk/judikatura/obcianske-pravo/zmluvy/poistne-zmluvy/predpoklady-vzniku-naroku-na-zaplatenie-urokov-z-omeskania-podla-11-ods-8-zakona-381-2001-z-z.html>>

ŠTEVČEK, M. – FICOVÁ, S. – BARICOVÁ, J. – MESIARKINOVÁ, S. – BAJÁNKOVÁ, J. – TOMAŠOVIČ, M. et al.: Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016, 1540 s. ISBN 978-80-7400-629-6.

Rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 22. 11. 2018, sp. zn. 3Cdo/145/2017.

16) Rozhodnutie Súdného dvora EÚ zo dňa 1. 12. 2005 vo veci *Autohaus Ostermann versus VAV Versicherungs AG*, C-447/04.

Kostroš, A.

Uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 31. 7. 2018, sp. zn. 4Obo/3/2018, R 75/2018.

Uznesenie Ústavného súdu SR zo dňa 16. 10. 2018, sp. zn. III. ÚS 388/2018.

Rozhodnutie Súdneho dvora EÚ zo dňa 1. 12. 2005 vo veci Autohaus Ostermann *versus* VAV
Versicherungs AG, C-447/04.